

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПНУ
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Херсонський державний університет**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І
ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ В ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ
ПРОСТОРІ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VIII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

07 листопада 2025 року

МУКАЧЕВО

УДК 373.2(063)

А 43

Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі: збірник тез доповідей VIII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 07 листопада 2025 р., Мукачево / Ред.кол.: Добош О.М. (гол.ред.) та ін. Мукачево: МДУ. 2025.360 с.

**Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 8 від 14 листопада 2025 р.)**

Рецензенти:

Бондар Т.І. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету

Фізеші О.Й. – завідувач кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету, доктор педагогічних наук, професор

У збірнику вміщено тези доповідей VIII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі». Учасники конференції розкривають проблеми педагогічної освіти та розвитку особистості, використання новітніх технологій та інновацій в освіті, виховання особистості в контексті сучасної освітньої парадигми, особливості психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців до реалізації завдань компетентнісного підходу в освітньому процесі, дидактико-методичного супроводу компетентнісно орієнтованого навчання у початковій школі, сучасного стану та перспективи розвитку дошкільної освіти в Україні, теорії і практики управління освітою, історії педагогіки.

Видання призначено для науковців, викладачів, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів, працівників системи освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Редакційна колегія:

Іванова Вікторія Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

Пинзеник Олена Мафтеївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Фенчик Оксана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Швардак Маріанна Василівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ	
<i>Білик Олена, Лупак Вікторія</i> ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ МИСТЕЦЬКИХ І ТЕХНОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	11
<i>Дарманська Ірина, Анастасія Слободян</i> PROJECT-BASED LEARNING FOR PROFESSIONAL COMPETENCE DEVELOPMENT	16
<i>Бондар Тамара</i> ФОРМУВАННЯ ПОВАГИ ДО ОСВІТИ	21
<i>Куцик Ольга, Довгомеля Кароліна</i> РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПОЧАТКОВА ОСВІТА» ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	26
<i>Єрмоленко Аліна</i> МЕРЕЖЕВА ОСВІТА ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ ПЕРСОНАЛІЗАЦІЇ	30
<i>Комісарик Марія, Семотюк Наталія</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДРІБНОЇ МОТОРИКИ РУК У ДІТЕЙ З МОВЛЕННЄВИМИ ПОРУШЕННЯМИ	34
<i>Лібак Наталка, Певсе Андрія</i> МОВНА НОРМА І СТИЛІСТИЧНА ВАРІАТИВНІСТЬ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ТА УГОРСЬКОМУ ДІЛОВОМУ СПІЛКУВАННІ	37
<i>Мішко Катерина, Анна Димовська</i> РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ЗДОБУТТЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ	41
РОЗДІЛ 2 НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ	
<i>Басараб Валерій, Пальок Іванна</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ У ПРОЦЕСІ ХУДОЖНЬО-ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ДОШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	44
<i>Буцко Людмила, Мочан Тетяна</i> РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ	49
<i>Губаль Мирослава, Швардак Маріанна</i> МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ МЕТОДІВ СИТУАТИВНОГО МОДЕЛЮВАННЯ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	52

Людмила Буцко

спеціальність 013 Початкова освіта
другий (магістерський) рівень вищої освіти
Мукачівський державний університет

Тетяна Мочан

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ

Розвиток пізнавального інтересу у молодших школярів є одним із ключових завдань сучасної педагогіки, адже саме в цьому віці формується основа для подальшого пізнавального розвитку особистості. Пізнавальний інтерес є складним і багатовимірним феноменом, що визначає активність дитини в процесі навчання. Він виступає важливим компонентом мотивації, який спонукає учнів до пошуку нових знань і способів їх застосування. Важливим інструментом для активізації пізнавального інтересу молодших школярів є проблемне навчання, яке надає можливість поєднувати теоретичні знання з їх практичним застосуванням [1].

Проблемне навчання передбачає створення педагогом спеціальних ситуацій, у яких учні стикаються із завданнями, для розв'язання яких необхідно знайти нові знання, аналізувати інформацію, робити висновки і перевіряти їх на практиці. У контексті молодшої школи цей метод має особливе значення, оскільки дозволяє формувати активну позицію учня щодо навчання, розвивати його допитливість і вміння критично мислити. Завдяки проблемному навчанню діти залучаються до творчого процесу, де вони можуть застосовувати знання з різних предметів, шукати відповіді на відкриті питання, розвивати навички співпраці та взаємодії [4].

Розглядаючи механізми розвитку пізнавального інтересу через проблемне навчання, слід наголосити на декількох аспектах. По-перше, важливим є

створення ситуацій, які викликають інтелектуальне утруднення. Така ситуація стимулює учнів до активного пошуку шляхів розв'язання завдання, що, у свою чергу, активізує їхню пізнавальну активність. Наприклад, на уроках природознавства можна запропонувати учням дослідити, чому рослини ростуть у різних умовах, або на уроках математики поставити задачу, яка не має очевидного розв'язання, але вимагає від дітей глибокого аналізу [2].

По-друге, важливо забезпечити активну участь дітей у процесі пошуку знань. Це може бути реалізовано через організацію групових чи індивідуальних дослідницьких проєктів, що стимулюють учнів до самостійного відкриття знань. У ході таких проєктів діти навчаються формулювати гіпотези, перевіряти їх і презентувати результати своєї роботи. Наприклад, при вивченні теми "Вода у природі" учні можуть досліджувати властивості води, її агрегатні стани та значення для живих організмів, виконуючи експерименти та спостереження.

По-третє, значущим є створення атмосфери успіху, яка мотивує учнів до подальшої пізнавальної діяльності [3]. Діти молодшого шкільного віку потребують позитивної оцінки своїх зусиль, що сприяє формуванню впевненості у власних можливостях. Учитель має підтримувати ініціативу учнів, заохочувати їхні питання і демонструвати, що їхні ідеї мають цінність.

Ефективність використання проблемного навчання у початковій школі також залежить від методів, які застосовує педагог. Серед них можна виділити методи постановки проблемних питань, створення проблемних ситуацій, організацію дискусій і дебатів, застосування інтерактивних технологій. Наприклад, використання мультимедійних матеріалів або інтерактивних ігор може значно підвищити зацікавленість учнів і створити сприятливе середовище для вирішення проблемних завдань.

Особливої уваги заслуговує роль учителя у проблемному навчанні. Він виступає не лише як носій знань, але й як організатор процесу навчання, який спрямовує учнів на самостійний пошук відповідей. Учитель має бути готовим до активного діалогу, вміти ставити запитання, які спонукають до мислення, і створювати умови, що стимулюють творчість [4].

На основі аналізу педагогічного досвіду можна зробити висновок, що впровадження проблемного навчання сприяє розвитку ключових компетентностей молодших школярів, зокрема вміння вчитися, критичного мислення, креативності та комунікації. Завдяки цьому методу діти не лише засвоюють знання, але й набувають навичок, необхідних для їх практичного застосування в реальному житті.

Таким чином, проблемне навчання є ефективним засобом розвитку пізнавального інтересу у молодших школярів. Воно сприяє формуванню активної позиції дитини щодо навчання, розвиває її допитливість, критичне мислення та здатність до творчого вирішення завдань. Для успішного впровадження цього методу необхідно враховувати індивідуальні особливості учнів, забезпечувати підтримку та мотивацію, а також використовувати сучасні технології й інтерактивні методики.

Список використаних джерел:

1. Гончарук К. О. Формування пізнавального інтересу молодших школярів засобами інтерактивного навчання. *Освіта і наука*. 2021. №1.
2. Коткова К. Г. Особливості проблемного навчання молодших школярів. *Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи. Збірник матеріалів II-ї Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Ніжин, 21 жовтня 2021 року*. Укладачі: Т.В.Гордієнко, Н.М.Демченко. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2021.. 2021. С.91-92.
3. Назарець Л.М. Формування пізнавального інтересу учнів. *Обдарована дитина*. 2009. № 4. С. 61 -65.
4. Топузов О. Реалізація проблемного підходу на уроках Рідна школа. 2005. № 12. С. 28-30.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>